

LİSE ÇAĞINDA OKUL BIRAKMAYI ÖNLEMEDE DİSİPLİNLER ARASI EŞ-LİDERLİK: UYGULAMA SORUNLARI¹

Gizem Nur SAĞLIK

Yüksek Lisans Öğrencisi, Sosyal Hizmet, Karabük Üniversitesi
Master Student, Social Work, Karabuk University
saglikgizemnur@gmail.com

Öz

New York'ta bir lise, okulu yarıda bırakma-terk etme probleminin önlenmesi için öğretmenler ve lisansüstü sosyal hizmet stajyerleri arasında takım çalışmasını içeren bir model geliştirmiştir. Bu model, şehirde okulu bırakan gençlerin problemlerine, mesleki ve profesyonel bir çerçeveden bakılmasına ve okul sosyal hizmeti alanındaki stajyerlere eğitimleri için yeni fırsatlar sunulmasına olanak sağlamıştır. Bu makalede, disiplinler arası iş birliğinin gelişiminden bahsedilmektedir. Modelde öğretmenlerin birkaç yıllık deneyimleri ve sosyal hizmet stajyerlerinin çalışma alanına girişi ile birlikte nitel sonuçlar, okul başarısının önündeki engeller ve kazanımlar değerlendirilmiştir. Sosyal hizmet mezunları ve sosyal hizmet stajyerlerinin, takım çalışması boyunca okul içinde konumlandırılması değerlendirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Hizmet, Okul Sosyal Hizmeti, Eş Liderlik, Ergenler

---

¹ "Arons, R. D., Schwartz, F. S., (1993). Interdisciplinary Coleadership of High School Groups for Dropout Prevention: Practice Issues. Social Work, 38(1):9-14." den çeviridir.

Interdisciplinary Coleadership Of High School Groups For Dropout Prevention: Practice Issues

Abstract: An inner-city alternative public high school developed a model of teamwork between teacher and graduate social work intern designed to prevent dropout. This model provides a framework for programmatic responses to problems of school dropout among inner-city minority youths and also furnishes new opportunities for intern training in school social work. The development of the interdisciplinary partnership is described in this article. After several years of experience and resulting teacher and social work intern input, the model was evaluated with respect to qualitative results, obstacles to success, gains, and articulation between intern placement and graduate school of social work.

Key Words: Social Work, School Social work, Coleadership, Adolescents

Giriş

Zeynep², grup oturumu boyunca başı kollarının arasında, ilgisiz ve sıkılmış bir halde, tartışma içerisindeki diğer akranlarıyla ilgisiz bir şekilde oturmuştur. Öğretmen ve sosyal hizmet uzmanı Zeynep'i nazikçe grup oturumlarına entegre etmeye çalışmış ancak başarısız olmuştur. Daha sonra Zeynep, iki hafta boyunca okul derslerine gelmemiş; iki haftada bir olan grup oturumlarına düzenli bir şekilde gelmiştir. Öğretmenin, neler olduğunu belirlemeye yönelik tüm girişimlerine rağmen Zeynep, her zaman sorununu kendi

---

² Orijinal metinde "Alicia" olarak adlandırılan, gerçek sorunları ve müdahaleleri vurgulamak üzere yaratılmış olan karakterden, çeviri metni boyunca "Zeynep" olarak bahsedilmiştir.

başına halledebileceğini söylemiştir. Öğretmen ve sosyal hizmet uzmanı hafta bitiminde -oturumlar sonunda- gencin hala bir gelişme göstermediğine, okula gelme konusunda endişeleri olduğuna karar vermiştir. Bu oturumda Zeynep önceki oturumlarda olduğu gibi aldırışsız, ilgisiz ve bunalımlı bir ruh hali içinde olduğunu yansıtacak şekilde davranmıştır. Oturumdan sonra, sosyal hizmet uzmanı grup terapisinin bir sonraki oturumunu beklemeyerek Zeynep ile konuşmuş ve Zeynep'e kendisiyle konuşmak için ofisine gelip gelemeyeceğini sormuştur. Zeynep görüşmek için sosyal hizmet uzmanının odasına gitmeyi kabul etmiştir.

Bugün ülke çapındaki liselerin kaçında ergenlik dönemi problemleri ele alınmaktadır? Muhtemelen bu sayı pek fazla değil.

Bir lisede öğrencilerin ihtiyaçlarının çözüme ulaştırılması okula devam etmede problem yaşamasına neden olan etmenlerin belirlenmesi ve ergenlikle ilgili problemlerinin kaynağına inilebilmesi için okul sosyal hizmet uzmanları ve öğretmenler tarafından disiplinler arası iş birliği yapılması, risk faktörlerinin belirlenmesi ve uygun müdahale yöntemlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Okul mezun olma sürecini engelleyen faktörleri ve öğrencilerin bireysel problemlerini tanımlayarak bu problemlerin çözümlerini belirlemede gençleri tedavi etmede alternatif bir kurum olarak görülmektedir.

Sosyal hizmet uzmanı, Zeynep ile yaptığı görüşmede Zeynep'in annesinin ölmek üzere olduğunu öğrenmiştir. Zeynep annesinin hayatını tehlikeye atan hastalık konusundaki endişelerini ilk kez sosyal hizmet uzmanı ile paylaşabilmiştir. Zeynep, bir süredir annesinin hastalığını bildiğini, ancak annesinin durumunun 3 hafta önce daha kötü bir hal almaya başladığını ve annesinin birkaç gündür

hastanede yattığını belirtmiştir. Zeynep'in çalışan bir ağabeyi ve ortaokulda okuyan küçük kız kardeşi olmak üzere 2 kardeşi bulunmaktadır. Sosyal hizmet uzmanının okulda yaptığı aile görüşmesindeki çıkarımlarına göre; Zeynep, annesi ve 2 kardeşi aynı korkuyu yaşıyor ve söz konusu hastalık ile ilgili aynı düzeyde hassas düşünceleri paylaşıyordu. Sosyal hizmet uzmanı tarafından yapılan aile görüşmelerinde aile üyeleri, birbirlerine acı veren konular ve sorunların çözüm yolları üzerine konuşmaya başlamıştır. Bu görüşme kardeşler için, aileleri dışından biri ile annelerinin hastalığı ve ölecek olmasının onlar için ne ifade ettiğini belirttikleri; anne içinse çocuklarının yanında uzun süre kalamama korkusu ve çocuklarını koruma konusunda üzerindeki yükten bahsedebildiği ilk seansı ifade etmektedir. Zeynep içinse, annesinin hastalandığı süreçten itibaren yaşadığı kızgınlığı dışa vurmasına olanak sağlayan bir seans olarak kaydedilmiştir. Devam eden seanslarda kardeşleri ve Zeynep birbirlerini desteklemeye ve annelerini kaybettikten sonra yaşayacakları geleceğe yönelik planlar yapmaya başlamıştır. Ayrıca Zeynep, okul derslerine düzenli bir şekilde devam etmeye başlamıştır.

Zeynep'in okulunda öğretmen- sosyal hizmet uzmanı iş birliği olmasaydı, yaşadığı soruna dair işaretler, muhtemelen fark edilmemiş olacaktı. Sosyal hizmet uzmanı bulunmayan bir ekipte, Zeynep'in sorunu öğretmenler tarafından fark edilmiş olsa bile, Zeynep ve ailesi rehberlik personeli veya öğretmenler tarafından toplumun kaynaklarına doğru şekilde yönlendirilemeyecekti. Bu gibi durumlarda, okul dışındaki kuruluşlara ve kaynaklara yapılan yönlendirmeler çeşitli faktörler nedeniyle başarısız olabilmektedir:

1) Toplumda bulunan kuruluşların tamamı aileler tarafından tanınmamakta, bu nedenle aileler kuruluşlara karşı güvensiz olabilmektedir.

2) Kuruluşlarda uzun bir bekleme listesi olabilmekte ve karmaşık sorunları olan ailelere, aylarca görüşme sırası gelmeyebilmektedir.

3) Ailenin yardım için sevk edildiği kuruluş ailenin sorunlarını çözmede yetersiz kalabilmektedir.

Ancak, okulda öğretmen ve sosyal hizmet uzmanı arasında iş birliği kurulması, Zeynep'in probleminin erken tanımlanmasına olanak sağlamıştır. Bu iş birliği, öğrencinin endişelerini ve korkularını güven ortamı içerisinde paylaşmasına olanak sağlayan ilk ortam olmuştur.

1. Okul Sosyal Hizmetinde Yeni Bir Model

Öğretmenler ve sosyal hizmet uzmanları arasındaki bu disiplinler arası iş birliği okul sosyal hizmeti modelinin tartışılmaya başlanan bir modeli olmuştur. Bu ekip yaklaşımının, sosyal hizmet uzmanlarının okul yapısı üzerindeki etkilerinin anlaşılabilmesi, ergenlik sürecindeki bireylerin sosyal hizmet uzmanlarını tanıyabilmesi ve sosyal hizmet uzmanlarına güvenebilmesinde etkisi olmuştur. Öğretmenler de ergenlik çağındaki öğrencilerin akademik başarısını engelleyen sebepler ve bireysel ihtiyaçlarının daha kolay farkına varmıştır.

Eylül 1986'da okuldaki aile gruplarında öğretmenlere yardımcı olmak için, bir sosyal hizmet uzmanı ve dört lisansüstü sosyal hizmet stajyerinden oluşmak üzere 5 kişilik bir birim- personel grubu oluşturulmuştur. Oluşturulan bu birim, okula ek sosyal hizmetler

sağlamanın yanı sıra, ergenlerle ilgili sorunlarda farklı müdahale stratejileri ve yöntemleri kullanılmasını sağlamıştır. Ayrıca önleyici okul çalışmalarına odaklanan lisansüstü sosyal hizmet stajyerlerine de eğitim imkânı sağlamıştır. Birim stajyerleri eğiten ve alan eğitmeni olarak görev yapan sosyal hizmet uzmanı tarafından denetlenmiştir. Stajyerler, sosyal hizmet uzmanı ile iş birliği yapmaya gönüllü öğretmenler ile eşleştirilmiştir.

2. Disiplinler Arası Eş-liderlik ve Ergenlerin Güçlendirilmesi

Ergenlik dönemindeki bireylerin sorunlarını çözebilmeleri için kendilerini güçlü hissetmeleri gerekmektedir. Okul topluluğu gençlerin öğrenme kapasitelerini, kişilerarası iletişim yeteneklerini ve toplum kaynaklarını kullanabilme becerilerini geliştirerek onları güçlendirebilmektedir. Bu güçlendirme yaklaşımı ile ergenlerin yaşamlarını sağlıklı devam ettirebilmesi için gerekli olan "benlik saygısı" geliştirilmekte ve böylece ergenlerin okul hayatlarını başarılı bir şekilde tamamlayabilmesine hizmet edilmektedir. Tüm bunlar bahsi geçen aile görüşmesinin ana hedeflerinden birkaç tanesidir. Meslek elemanları, ergenlerin akademik başarı potansiyelinin öğretmen-sosyal hizmet uzmanı iş birliği çerçevesinde disiplinler arası bir çalışma olarak yürütülen aile görüşmesi deneyimi ile gelişebileceğini düşünmektedir. Öğretmenler, sorunu tanımlayabilmek için uygun atmosferi yaratmak üzere; sosyal hizmet uzmanları ise kişilerarası ilişkileri kolaylaştırmak ve ergenlerin kendi aralarındaki problemleri çözmelerine yardımcı olmak için, toplum kaynakları ile bağlantılar kurmak üzere eğitim almışlardır. Bu bağlamda sosyal hizmet uzmanlarının mesleki becerileri ve

öğretmenlerin öğretim becerileri harmanlanarak ergenler, aile görüşmeleri sayesinde güçlendirilebilmektedir.

Eşleştiği öğretmen ile birlikte süreci yöneten ve alan eğitmeni tarafından denetlenen sosyal hizmet stajyerleri, aile görüşmelerinde vurgulanan kişilerarası dinamiklere odaklanmakta, model uygulanırken öğretmenlerin ve ergenlerin konforunu artırmak için çalışmaktadır. Sosyal hizmet uzmanları, ergen bireylerin benlik saygısını arttırmak ve bu konudaki algılarını güçlendirmek için öğretmenlere daha hümanistik bir bakış açısı kazandırmakla da görevlidir. Öğretmenler, sosyal hizmet uzmanlarına, ergenlerin sadece kendi yaşamları hakkında seçim yapabilmek ve toplumdaki rolleri ile ilgili yeteneklerini geliştirebilmek için okulda olduklarına dair fikirler beyan etmişlerdir. Buna rağmen aile görüşmelerinde öğretmen- sosyal hizmet uzmanı iş birliği, öğrencilerin sosyal yaşamdaki becerilerini geliştirmeleri konusunda da etkili olabilmektedir.

2.1. İş birliği Kurma: Süreç

15 öğretmen, 16 sosyal hizmet mezunu stajyer, 1 okul sosyal hizmet uzmanı ve aile görüşmesinde yer alan 250'den fazla lise öğrencisini kapsayan okul sosyal hizmeti modeli, stajyer öğrencilerin liderlik konumunda olduğu grubun gelişim aşamalarına önem vermesi gerektiğini göstermektedir.

2.1.1 Birinci Basamak

Başlangıçta alan eğitmeni ve okul yönetimi, stajyerler ve öğretmenleri takım çalışması için eşleştirmiştir. Onlara birbirleri ile tanışmaları için olanak sunmuş, gerekli yönlendirmeleri yapmıştır. Aile görüşmelerindeki amaçlar için planlama yapıp duruma netlik kazandırmıştır. Bu aşamada gözlem yapmak zorunlu hale

getirilmiştir. Sosyal hizmet stajyerleri öğretmenlerin öğretme tarzlarını, okul öğrencileri ile ilişkilerini, aile görüşmeleri dışındaki sorumluluklarını ve sınıflarla ilgili planlarını öğrenmiştir.

Bunu takiben, stajyerler öğretmenlerle karşılıklı iletişim kurmaya başlamıştır. Öğretmenlerin öğrencileri ile olan ilişkilerini gözlemleyerek onların yargılanmalarının önüne geçmeye çalışmıştır. Öğrenci-öğretmen ilişkisini pekiştirmek için adımlar atmıştır. Tüm bu faktörler öğretmen ve sosyal hizmet uzmanı arasında güven bağı oluşmasına ortam sağlamıştır.

2.1.2 İkinci Basamak

Sosyal hizmet stajyerlerinin, öğretmen- sosyal hizmet uzmanı iş birliğine entegrasyonu aile görüşmesi oturum planlarının ve değerlendirmesinin paylaşılmasıyla başlamıştır. Meslek elemanlarının deneyimlerine göre tüm bu fırsatlar, öğretmenlerin yoğun programlarına rağmen aile görüşmelerine zaman ayırmasıyla ve geçmiş deneyimlerini stajyerlere aktarmasıyla yaratılmıştır. Ailelerle yapılan görüşmelerin ergenlere uyarlanmasıyla ve farklı meslek elemanlarının (öğretmen- sosyal hizmet uzmanı) iş birliği yapmasıyla, modele entegrasyon gerçekleşmiş, farklı bireyler arasındaki çatışmaların bu model sayesinde çözümlenebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

2.1.3 Üçüncü Basamak

Sosyal hizmet stajyerleri eğitim-öğretim yılının sona ermesiyle görüşme oturumlarından ayrılmıştır. Bu olay, ergenler tarafından genelde dikkate alınmayan yaz tatili sürecinde, okuldan ayrılma sorunlarıyla ya da genel olarak ayrılma sorunlarıyla başa çıkabilmeleri için ergenlere fırsat yaratmıştır. Bu fırsat, iyileşmemiş yaraları olan

ergenler arasında geçmişte yaşadıkları kayıplar ve ayrılıklarla ilgili tartışmalar yaratmış ve grup üyelerinin karşılıklı olarak birbirlerine destek sağlamasına olanak sunmuştur. Ayrıca gruptaki tüm üyeler arasında değişimler ve gelişimler filizlenmiştir. Hem öğretmenler hem de sosyal hizmet stajyerleri, grup içerisinde iletişimin değişimi ve gelişimi hakkında değerlendirmeler yapmıştır. Disiplinler arası iş birliği sayesinde iletişimin daha kuvvetli bir hal aldığı konusunda fikir beyan etmiştir.

3. Disiplinler Arası İş Birliğinde Sosyal Hizmet Etkinliğinin Önündeki Engeller

Disiplinler arası iş birliğinin genel anlamda başarılı olmasına karşın süreç boyunca karşılaşılan bazı sorunlar da vardı.

3.1. Yetersiz / Eşit Olmayan İlişkiler

Birincisi sosyal hizmet stajyerleri, öğretmenlerin ergenlerle eğitim sürecinde zaten ilişki içinde olduğu bir gruba dahil olmuş ve stajyerlerin gruptan ayrılması sonrasında bu ilişkiler devam etmiştir. İkincisi, öğretmenler öğrencilerin notlarını verdikleri ve derslerine de girdikleri için aile grubunda nihai otorite olarak görülmüştür. Üçüncüsü, ergenler eğitim almak için okula geliyordu ve öğretmenler öncelikli olarak okulda bu görevi (eğitim öğretim hizmeti sunmak) yerine getirmek için bulunmaktaydı. Son olarak, öğretmenler kendi sınıflarını zaten istedikleri şekilde idare etmekteydi.

Yukarıda sayılan tüm sebepler, temelinde öğretmenlerin okuldaki nihai otorite olarak görülmesiyle birlikte, sosyal hizmet stajyerleri ve öğretmenler arasında eşit olmayan bir ilişkinin ortaya çıktığını göstermektedir. Bu nedenle sosyal hizmet stajyerlerinin öğretmenleri gözlemlemesi, öğretmenlerin yetki alanına saygılı olması

ve okuldaki güçlü yönlerini ve ergenlerle olan ilişkilerini değerlendirmesi, örgütsel sınırlarını anlaması gerekmektedir. Stajyerlerin ergenlerin ve öğretmenlerin süreçteki beklentilerini anlamlandırabilmesi, oldukça önem arz etmektedir.

3.2. Gerçek Olmayan Beklentiler

Bir taraftan, sosyal hizmet uzmanının “stajyer” statüsü nedeniyle, başlangıçta bazı öğretmenler stajyerleri deneyimsiz olarak görmüş ve onlara tavsiyede bulunma konusunda isteksiz davranmıştır. Diğer taraftan ise bazı öğretmenler, sosyal hizmet stajyerlerini profesyonel birer meslek elemanı olarak görmüş ve onlardan çok iyi performans göstermelerini beklemişlerdir. Bu olumlu bir bakış açısı olmakla beraber açıkça ifade edilmediği zaman, sosyal hizmet stajyerleri üzerinde baskı yaratabilme riski olan bir durumdur. Alan eğitmeni tarafından etkili, hassas ve yakın denetim yapılması, stajyerlerin zamanında ve uygun müdahaleler yapmasına yardımcı olmuştur.

Beklentileri netleştirmenin bir başka yolu aile görüşmesindeki hedeflerin, öğretmen ve stajyerler arasındaki fikir ayrılıklarının periyodik olarak kontrol edilip değerlendirilmesiyle öğretmen ve stajyerlerin birbirlerinin süreç içerisindeki rol ve işlevlerini anlamasından geçmekteydi. İşbirliğinde hayal kırıklığı ve başarısızlık duygularının önlenmesi için, meslek elemanlarının birbirlerinden beklentileri tanımlanmış bu sayede otorite algısından doğan eşitsizlik azalmaya başlamıştır.

3.3. Farklı Bakış Açıları

Zaman zaman, meslek elemanlarının farklı bakış açılarına sahip olması aile görüşmesi hedeflerinin tartışmaya açık hale gelmesine neden olmuştur:

1)Öğretmen aile görüşmesi oturumlarına “sonuç” odaklı yaklaşırken; sosyal hizmet uzmanı “süreç” odaklı yaklaşmıştır.

2) Ergenlerin davranışlarını etkileyen faktörler konusunda da öğretmenler ve sosyal hizmet uzmanı farklı görüşleri sürmüştür.

Sürecin ergenlerin en yüksek yararına olmasını sağlamak için, meslek elemanlarının bu farklı bakış açılarının farkında olması için çaba gösterilmiştir.

3.4. Öğretmenlerin Tehlikede Olması (Güvensiz Hissetmesi)

Bazı öğretmenlerin, sosyal hizmet stajyerleri ile olan iş birliği içinde, kendilerini güvensiz hissettiklerinin farkında olunması gerekmektedir. Okulda üst makamlar tarafından nihai otorite olarak nitelendirilen öğretmenlerin, alan eğitmeni olan sosyal hizmet uzmanı tarafından aile görüşmelerinde gözlemleniyor olması, öğretmenlerin bu süreçte “yeterince rahat hissedememesine” neden olabilmekteydi. Aile görüşmesi kavramı, öğretmenler tarafından alışık olunmayan ve ders planının olmadığı bir sınıf olarak algılanmaktaydı. Sosyal hizmet stajyerleri, görüşme sırasında sessizlikler yaşanmasına değer verirken ve sessizliği sürecin bir parçası olarak görürken; grupta oluşan sessizlikler öğretmenler tarafından dezavantaj olarak görülmekteydi. Çünkü sessizlik öğretmenler için dersteki öğretim sürecini bozma fırsatı olarak görülmekteydi. Sosyal hizmet uzmanlarının, öğretmenlerin olası rahatsızlık kaynaklarını anlaması için,

öğretmenlere karşı etkili ve baskıcı olmayan bir yaklaşım benimsemeleri gerekmektedir.

3.5. Zamanın Yetersiz Olması

Öğretmenlerin ders programlarının yoğun olması, sosyal hizmet uzmanları ile aile görüşmelerinin planlanmasının önünde büyük bir engel oluşturmuştur. Aile görüşmesi süreci boyunca, haftalık planların yapılması önem arz etmekteydi, çünkü bu, tüm konuların detaylı bir şekilde ele alınmasına imkân sağlayacaktı. Bu iş birliğinde yer alan öğretmenlerin ders programları yoğun olduğu için sosyal hizmet stajyerleri öğretmenlere destek olmaya çalışmıştır. Bu süreçte öğretmenler hem kendilerine hem de stajyerlere yıl boyunca düzenli olarak yardımcı olmuştur.

3.6. Uygun Müfredat Gereksinimi

Stajyerlerin bu iş birliğindeki engelleri açıkça görebilmesi, sosyal hizmet uzmanı olarak süreci etkili yönetebilmesi ve liderlik konumunda aktif olabilmesi için, kendi ders müfredatlarının sürece uygun hale getirilmesi gerekmektedir. Bu noktada, lisansüstü sosyal hizmet bölümünde yer alan öğretim elemanı ile modelin uygulandığı okul arasında iş birliği yapılmaya çalışılmıştır.

4. Kazanımlar

Öğretmenler ve sosyal hizmet uzmanları stajyerlerinin yürüttüğü iş birliği sonucunda ergenler için önemli kazanımlar elde edilmiştir.

4.1. Ergenlerin Güçlendirilmesi

Ergenler arasındaki sorunlar tespit edilmiş ve ergenlerin endişeleri her iki lider tarafından bireyselleştirilmiştir. Bu da sorunlara çözüm önerisi ve bireysel danışmanlık için ergenlerin sosyal hizmet

birimine yönlendirilmesine olanak sağlamıştır. Okulda gerçekleştirilen bireysel görüşmeler sonucunda öğrenciler akademik hayatlarına düzenli bir şekilde devam etmiştir. Şayet bu uygulama yapılmamış olsaydı öğrencilerin pek çoğu okulu bırakabilirdi.

Örneğin, mahkeme tarafından küçük de olsa bir suçlamaya maruz kalmış olan bir ergenin okulu bırakma eğilimi başlamıştı. Yapılan birkaç yardımdan sonra sosyal hizmet uzmanı ergenin, hukuki olarak suçlu bulunmaktan korktuğunu keşfetmiştir. Sosyal hizmet uzmanı bunu keşfetmesinin ardından, ergene bir avukat tayin edilmesini sağlamıştır ve ergen adına mahkemede yer almıştır. Ergenin inancını kaybettiğini ve mahkemeye çıkmak istemediğini söylemesiyle 6 aylık bir erteleme ardından, sosyal hizmet uzmanının teşviki ve desteğiyle ergen tüm duruşmalara zamanında katılmıştır. Ayrıca tüm bu dava sürecinde ergen, akademik hayatına düzenli bir şekilde devam etmiştir. Ergen tarafına yapılan suçlamalar da sonunda reddedilmiş ve ergenin mahkemedeki dosyası kapanmıştır.

4.2. Öğretmen ve Sosyal Hizmet Stajyerlerinin Güçlendirilmesi

Öğretmenlerin bir kısmının güven sorununu aşması ve daha rahat davranmasıyla, sosyal hizmet stajyerleri okulda daha etkin bir konumda yer almaya başlamıştır. Öğretmenler, öğrencilerini önemsemelerine rağmen, okuldaki birincil işlevlerinin “eğitim” olması nedeniyle, ergenlerin sorunlarını saptama ve bu sorunları yönetebilme konusunda yeterli olamıyorlardı. Sosyal hizmet uzmanları ile iş birliği yapılması öğretmenlerin okuldaki birincil işlevlerindeki performanslarının da artmasına olanak sağlamıştır.

Öğretmenlerin okulda öğrencilerle ilgili tüm problemleri tek başına üstlenmesinin yarattığı stres, bu iş birliği uygulaması ile azalmıştır. Öğretmenler daha az strese maruz kalarak ve ergen bireylerin problemlerini daha detaylı tanıyarak etkili öğretme biçimlerini kullanmışlardır. Öğretmenler grup süreci, grup üyelerinin gündemleri ve ergenlerin tek başına çözemedikleri sorunlar hakkında detaylı bilgi sahibi olmuştur. Disiplinler arası iş birliği sayesinde süreç daha detaylı tanımlanmıştır. Sosyal hizmet stajyerleri, lise ortamında çalışan eğitimcilerle yönelik talepler hakkında detaylı ve gerçekçi bilgiler edinmiştir. Bu perspektifle kendi mesleki becerilerini daha işlevsel kullanabilme şansına sahip olmuştur. Benzer şekilde öğretmenler de öğrencilerin, sosyal hizmet stajyerlerinin ve diğer okul çalışanlarının beklentilerine daha gerçekçi yaklaşmış ve yersiz hayal kırıklıkları en aza indirgenmiştir.

5. Sonuç

Öğretmen ve sosyal hizmet uzmanı iş birliği, iş birliği olmadan ergenler için olumlu sonuçlar doğurması zor olan bir süreç yürütmüş; profesyonel bir takım çalışması ile her iki disiplin için de faydalı olan hizmetler sunmuştur. Meslek elemanları, bu modelin sosyal hizmet uzmanlarını eğitmek için benzersiz bir çerçeve oluşturduğuna ve bu iş birliği biçiminin, liselerde risk altındaki ergenlerle etkin bir şekilde çalışmak için yeni bir yöntem olduğuna inanmaktadır.

Kaynakça

Fordham, S., & Ogbu, J., (1985). Black students' school success: Coping with the 'burden of acting White'. *Urban Review*,18,176-206.

Galinsky, M.J., & Schopler, J.H., (1980). Structuring coleadership in social work training. *Social Work with Groups*, 3(4), 51-63.

Hellwig, K., & Memmott, R. J., (1974). Co- therapy: The balancing act. *Small Group Behavior*, 5, 175-181.

Jansson, B. S., & Simmons, J., (1986). The survival of social work units in host organizations. *Social Work*, 31, 339-343.

Kerslake, A. (1987). Socialwork skills in groups work with adolescents. In C. Colerman (Ed.), *Working with troubled adolescents* (pp.61-78). London: Academic Press.

Kolodny, R. (1981). The dilemma of co-leadership. *Social Work with Groups*, 3(4), 31-34.

Levine, B. (1980). Co-leadership approaches to learning groupwork. *Social Work with Groups*, 3(4), 35-38.

Middleman, R. R. (1980). Co-leadership and solo-leadership in education for social work with groups. *Social Work with Groups*, 3(4), 39-50.

Public Education Association. (1984). *Educating the at risk adolescent*. New York: Author

Stringer, R. A., Jr. (1971). Achievement motivation and management control. In G. W. Dalton& P. R.

Lawrence (Eds.), *Motivation and control in organizations* (pp. 329-336). Homewood, IL: Richard D. Irwin.

Winnicott, D.W. (1979). *The maturational processes and facilitating environment*. New York: International Universities Press.

Winters, W.G., & Easton, F. (1983). *The practice of social work in schools: An ecological perspective*. New York: Free Press.